

KAZIMIERZ HAŁACIŃSKI

EXLIBRISY

STANISŁAWA JAKUBOWSKIEGO

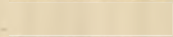
KRAKÓW MCMXXVIII
KOŁO MIŁOSNIKÓW EXLIBRISU PRZY TOWARZYSTWIE
MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI W KRAKOWIE

1810

1810

1810

EXLIBRISY
STANISŁAWA JAKUBOWSKIEGO

KAZIMIERZ HAŁACIŃSKI

EXLIBRISY

STANISŁAWA JAKUBOWSKIEGO

**INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA**
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 71
Tel. 26-68-63

KRAKÓW MCMXXVIII
KOŁO MIŁOŚNIKÓW EXLIBRISU PRZY TOWARZYSTWIE
MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI W KRAKOWIE

24.2.19

TRZECIEMU ZJAZDOWI
BIBLIJOFILÓW POLSKICH WE LWOWIE
KOŁO MIŁOŚNIKÓW EXLIBRISU
PRZY TOW. MIŁOŚNIKÓW
KSIĄŻKI W KRAKOWIE

EXLIBRIS, znak właściciela książki naklejony na wewnętrznej stronie okładki, jest równocześnie dowodem posiadania, jak i dziełem sztuki. Staje się wyrazem indywidualności tak posiadacza księgozbioru, jak i artysty grafika, który ten znak wykonał. Piękny ten znak broni naszej własności, gdyż stanowi on upomnienie dla pożyczającego, by szanował cudzą własność. Zdobiąc nim książki, te najukochańsze i najwdzięczniejsze przyjaciółki życia, zaznaczamy swą miłość tak do przedmiotu, jak i do piękna. Dla artysty exlibris nie jest łatwym tematem, powinien on bowiem w tych maleńkich ramach stworzyć rzecz graficznie i pomysłowo skończoną, powinien wypowiedzieć się za siebie i za właściciela książki. Może nie będzie zbyt śmiałym porównanie, że exlibris jest w grafice podobnie jak sonet w poezji «małym kościołem, w którym jednak może olbrzymi Bóg się zmieścić, jak w potężnym tumie». Exlibris to nie tylko kartka z nazwiskiem, jest również obrazem naszej duszy, przez symbol, obraną sentencję, styl i technikę, które świadczą o naszym smaku i zamiłowaniu.

TANISŁAW Jakubowski, urodził się w 1885 r. w Kosowie miasteczku, leżącym na wschodnim Podkarpaciu. Lata szkolne spędził w Stanisławowie, zaś od 1907 do 1911 r. był uczniem krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, gdzie kształcił się pod kierunkiem prof. Wyczółkowskiego, Axentowicza i Dębickiego. Poświęciwszy się służbie nauczycielskiej, przebywa 8 lat w Przemyślu, poczem przenosi się do Krakowa, by nauczać rysunków w jednym z gimnazjów. Dziecinne lata, spędzone między ludem, zdecydowały o jego twórczości. Zwyczaj, obrzędy, zabobony ludowe wprowadziły go w świat prasłowiański pełen dlań uroku. Święty gaj z szeregiem bogów, bogiń i rusalek jest dla młodego artysty źródłem natchnień. Na wystawach pojawiają się pełne fantazji obrazy, których tematem są Światowidy, Peruny i Dażbogi z całym orszakiem bożąt, uroczyska, kontyny, żalniki i święte dęby. Ulegając swej ruchliwej naturze, chwyta za dłóto i rylec. Nie porzucając pendzla, próbuje swego talentu w grafice. Wydaje album drzeworytów zatytułowany «Bogowie Słowian», a następnie drugie: «Prasłowiańskie motywa architektoniczne». Tnie cały szereg desek o przemitych tematach ogródków, bramek z przełazem, kościółków, zagród włościańskich i zaułków miejskich. Powstają też w tym czasie liczne drzeworytowe i ryte w miedzi znaki książkowe dla znanych polskich bibliofilów. Pokażna jest ich liczba, bo przeszło czterdzieści, wykonanych przez artystę przeważnie w drzeworycie, a więc w jednej z najszlachetniejszych technik, najlepiej harmonizującej z drukiem, od którego w istocie graficznie się nie różni. Uprawiając z szczególnym zamiłowaniem drzeworytnictwo dla jego przedziwnego wdzięku, wprowadził tę technikę na nowo do polskiego ex-

librisu i to jest jego zasługą. Exlibrisy Jakubowskiego znane są wśród miłośników i zbieraczy i nieraz już o nich pisano. W 1919 r. «Exlibris» w tomie II-gim na str. 82 pomieścił reprodukcję wykonanego przezeń znaku X. J. Kwolka w Przemysłu. W 1920 r. w tomie III-cim tegoż pisma na str. 16 Edward Chwalewik w artykule «O exlibrisach polskich ich twórcach i wykonawcach» wymienia St. Jakubowskiego, jako autora exlibrisu X. J. Kwolka. W tomie IV-tym z 1922 r. «Exlibris» na str. 86 pomieszcza znów pomniejszony znak książkowy Jerzego Kieszkowskiego, podany mylnie jako litografię. W 1924 r. w tomie V-tym na str. 15-17 omawia K. Witkiewicz «Exlibrisy Stanisława Jakubowskiego», dołączając w tekście i na sześciu tablicach oryginalne odbitki z jego drzeworytowych klocków. Praca ta wyszła także osobno. W 1925 r. w IV-tym zeszycie «Silva Rerum» pomieszczono exlibris Leszka Hałacińskiego, zaś w zeszycie V-tym tegoż pisma z 1927 r. podano spis exlibrisów wykonanych przez St. Jakubowskiego w latach 1926—7. W 1924 r. artysta oddał na półki księgarskie dwanaście numerowanych egzemplarzy albumu zawierającego trzynaście exlibrisów, a mianowicie: dwa własne, dwa X. E. Majkowskiego, P. Smolika, F. Sykutowskiego, K. Piekarskiego, J. Zabłockiego, Leszka i Kazimierza Hałacińskiego, W. Germain, W. Taszyckiego i H. Morawskiego. Jakubowski wystawiał swe exlibrisy parę razy. I tak: na wystawie drzeworytów w Zakopanem w lipcu i sierpniu 1925 r.; na zbiorowej swej wystawie w Domu Artystów w Krakowie w 1926 r. i na wystawie exlibrisów w Lublinie w kwietniu 1927 r. W tym także roku Koło Miłośników Exlibrisu przy Towarzystwie Miłośników Książki w Krakowie wysłało na międzynarodową wystawę urządzoną przez International Book - Plate Association

w Los Angeles między innymi także kilka exlibrisów roboty Jakubowskiego, z których znak P. Smolika został odznaczony.

Wspomnę jeszcze o monogramie, w który artysta zaopatruje każdy przez się wykonany exlibris. Są to ujęte w koło dwie litery nazwiska S. J., ładząco podobne swem zestawieniem do swastyki. Odbitkę tego «gmerku» dołączono tu na tablicy I.

A POSIEDZENIU Koła Miłośników Exlibrisu przy Towarzystwie Miłośników Książki w Krakowie dnia 15 listopada 1924 r. uchwalono przeprowadzić inwentaryzację najnowszego polskiego exlibrisu. Spełniając obecnie daną wówczas obietnicę skatalogowania znaków książkowych wykonanych przez Stanisława Jakubowskiego, wydaję niniejszy zeszyt zawierający, prócz chronologicznego spisu, także kilkanaście odbitek niektórych exlibrisów z oryginalnych desek.

Poczet exlibrisów St. Jakubowskiego wykonanych po dzień 31 marca 1928 r. jest następujący.

1.
Własny I-szy (Sowa na książce). Drzeworyt kolorowy. 81×61. 1916.
2.
Adama Münnicha. Cynkotyp. 62×38. 1917.
3.
X. Jana Kwołka w Przemyślu. Cynkotyp. 60×45. 1917. Reprodukowany w «Exlibrisie», tom II, str. 82.
4.
Książnicy Naukowej w Przemyślu (zamówiony przez inż. Tadeusza Bystrzyckiego). Drzeworyt. 37×28. 1919.
5.
Książnicy Naukowej w Przemyślu (zamówiony przez inż. Tadeusza Bystrzyckiego). Drzeworyt. 33×25. 1919.
6.
X. Władysława Matyki w Przemyślu. Drzeworyt. 93×63. 1920.
7.
Władysława Wœlflega w Krakowie. Drzeworyt. 90×60. 1921.
8.
Jerzego Kieszkowskiego. Drzeworyt. 100×87. 1921. Reprodukowany w «Exlibrisie», tom IV, 1922, str. 86.

9.

B. Szpot Dunina w Warszawie. Drzeworyt. 82 × 60. 1921.

10.

Własny II-gi (Monogram w ornamentcie). Drzeworyt. 82 × 39. 1922.
Reprodukowany w «Exlibrisie», tom V, tabl. XVII.

11.

Franciszka Sykutowskiego w Krakowie. Drzeworyt. 57 × 44. 1922.
Reprodukowany w «Exlibrisie», tom V, tabl. XIII.

12.

Własny III-ci (Kościółek). Drzeworyt. 63 × 47. 1922.

13.

Własny IV-ty (Monogram). Drzeworyt. 80 × 40. 1922.

14.

Własny V-ty (Daźbóg). Drzeworyt 109 × 83. 1923. Reprodukowany
w «Exlibrisie», tom V, tabl. XVIII.

15.

Własny VI-ty (Monogram większy). Drzeworyt. 84 × 109. 1923.

16.

Jerzego Fryde. Drzeworyt. 80 × 60. 1923.

17.

Kazimierza Hałacińskiego w Krakowie. Drzeworyt. 80 × 67. 1923.
Reprodukowany w «Exlibrisie», tom V, tabl. XIV.

18.

Dr. Jana Zabłockiego w Krakowie. Drzeworyt. 80 × 65. 1923. Re-
produkowany w «Exlibrisie», tom V, tabl. XVI.

19.

Dr. Witolda Taszyckiego w Krakowie. Drzeworyt. 87 × 70. 1923.
Reprodukowany w «Exlibrisie», tom V, tabl. XV.

20.

Dr. Kazimierza Piekarskiego w Krakowie. Drzeworyt. 74 × 59. 1924.

21.

Leszka Hałacińskiego w Krakowie. Drzeworyt. 77 × 62. 1924. Reprodukowany w «Silva Rerum», 1925, zeszyt IV.

22.

Przeclawa Smolika w Łodzi. Drzeworyt. 86 × 64. 1924.

23.

X. Edmunda Majkowskiego w Poznaniu. Drzeworyt. 90 × 61. 1924. Zniszczony z powodu błędu w napisie.

24.

Wandy Germain w Warszawie. Drzeworyt. 90 × 61. 1924.

25.

X. Edmunda Majkowskiego w Poznaniu. Drzeworyt. 92 × 62. 1924.

26.

H. Morawskiego w Krakowie. Drzeworyt. 84 × 61. 1924.

27.

X. Leona Formanowicza w Gnieźnie. Drzeworyt. 87 × 54. 1924.

28.

Dr. Jana Króla w Poznańskim. Drzeworyt. 96 × 66. 1924.

29.

Własny VII-my (Książka i paleta). Drzeworyt. 47 × 47. 1924.

30.

Adelajdy i Wlastimila Hofmannów w Krakowie. Drzeworyt. 67 × 57. 1925.

31.

Adelajdy i Wlastimila Hofmannów w Krakowie. Miedzioryt. 50 × 43. 1925.

32.

Em. Erlicha. Drzeworyt. 53 × 45. 1926.

33.

Harolda Goddarda Rugga w Ameryce. Drzeworyt. 118 × 81. 1926.

34.

Dr. Z. Mysłakowskiego w Krakowie. Miedzioryt. 61 × 51. 1926.

35.

Belli C. Landauer w Ameryce. Drzeworyt. 135 × 90. 1926.

36.

Williamama Ide Landauera w Ameryce. Drzeworyt. 98 × 85. 1926.

37.

Belli C. Landauer w Ameryce. Miedzioryt. 80 × 69. 1926.

38.

Dr. Z. Metallmana w Krakowie. Miedzioryt. 83 × 49. 1926.

39.

Dr. E. Artwińskiego. Miedzioryt. 77 × 57. 1926.

40.

X. Dr. Stanisława Sapińskiego w Krakowie. Drzeworyt. 84 × 60. 1927.

41.

Dr. Józefa Grycza w Krakowie. Miedzioryt. 75 × 55. 1927.

42.

E. O. Jacoba w Ameryce. Drzeworyt barwny. 65 × 88. 1927.

43.

Kazimierza Jakubowskiego w Krakowie. Miedzioryt. 48 × 44. 1927.

SPIS TABLIC

1. Znak artysty.

Exlibrisy:

2. Jerzego Kieszkowskiego.
3. Kazimierza Hałacińskiego.
4. Dr. Jana Zabłockiego.
5. Dr. Witolda Taszyckiego.
6. Dr. Kazimierza Piekarskiego.
7. Leszka Hałacińskiego.
8. Przeława Smolika.
9. X. Edmunda Majkowskiego.
10. X. Leona Formanowicza.
11. Stanisława Jakubowskiego (VII)
12. Adelajdy i Wlastimila Hofmanna.
13. Harolda Goddarda Rugga.
14. R. J. Metallmana.
15. X. Dr. Stanisława Sapińskiego.
16. E. O. Jacoba.

«Exlibrisy Stanisława Jakubowskiego» wytłoczono w Drukarni W. L. Anczyca i Spółki w Krakowie nakładem Koła Miłośników Exlibrisu przy Towarzystwie Miłośników Książki w Krakowie w 300-tu egzemplarzach numerowanych w maszynie, z których nr. 1–50 przeznaczono dla autora, nr. 51–80 dla Członków Koła Miłośników Exlibrisu, nr. 81–230 dla Uczestników Trzeciego Zjazdu Bibliofilów, nr. 231–300 oddano na półki księgarskie w cenie 8 złotych za egzemplarz.

Nr. 137 *

EX LIBRIS
W. TASZYCKIEGO

Exlibris

Casim. PiekarSKI

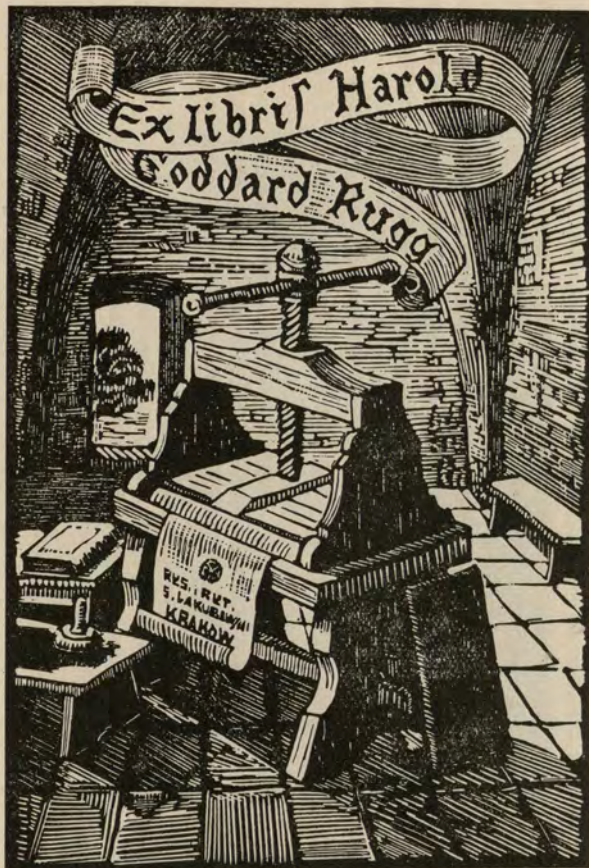
Ex collectione
Ed. Majkowski
presb. posnan.

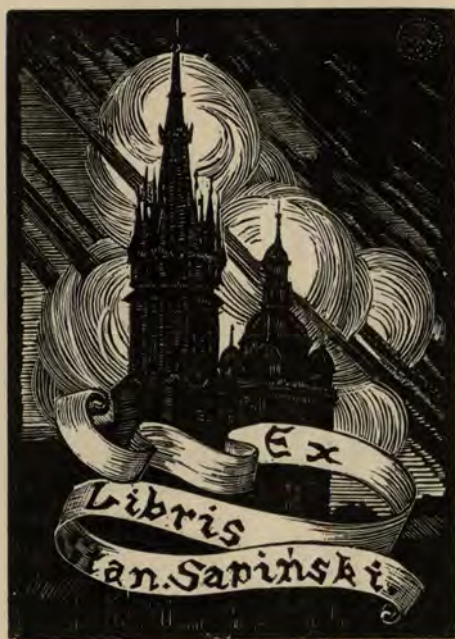
Ex libris
X. Formanowicza

F

24.219